

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Nauka o współczesnym języku polskim cz. 1**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-NoWJP.1-24hws2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu: obowiązkowy
4. Kierunek studiów: Humanistyka w szkole – polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie
5. Poziom studiów: I
6. Profil studiów: ogólnoakademicki
7. Rok studiów: II
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin: **30 h ĆW**
9. Liczba punktów ECTS: 3
10. Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail wykładowcy: dr Marta Wrześniewska-Pietrzak, martaw-p@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: język polski
12. Zajęcia/przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:
 - kształcenie postawy skłaniającej do samodzielnego zgłębiania wiedzy językoznawczej;
 - poszerzanie wiedzy z zakresu gramatyki współczesnego języka polskiego;
 - kształcenie umiejętności posługiwania się podstawową terminologią językoznawczą w celu omawiania i analizowania zjawisk charakterystycznych dla poszczególnych podsystemów współczesnej polszczyzny;
 - rozwijanie umiejętności odnoszenia zagadnień z zakresu gramatyki współczesnego języka polskiego do analizy różnorodnych tekstów;
 - kształcenie umiejętności samodzielnej pracy z różnorodnymi tekstami w zakresie ich językowej analizy;
 - kształcenie umiejętności integrowania wiedzy teoretycznej o języku z praktycznym użyciem form gramatycznych w różnych tekstach;
 - kształcenie wiedzy o najważniejszych współczesnych metodologiach badań językoznawczych;
 - rozwijanie umiejętności poprawnego wypowiedzania się w mowie i piśmie w języku polskim;
 - rozwijanie świadomości językowej i uwrażliwienie na obserwację zjawisk językowych występujących we współczesnym języku polskim;
 - nabywanie zdolności krytycznego wykorzystania tekstów naukowych, a także ich stosowanie w argumentowaniu i analizie wybranych zjawisk językowych;
 - kształcenie umiejętności argumentowania własnego zdania i wyjaśniania omawianych zjawisk występujących we współczesnej polszczyźnie za pomocą ilustracji językowej;
 - kształcenie świadomości dotyczącej widocznych we współczesnej polszczyźnie zależności między językiem a kulturą zmierzające do wypracowania zdolności działań interdyscyplinarnych.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): brak
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student /ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
EU_01	zna i właściwie stosuje terminologię związaną ze współczesną polską gramatyką;	HS_W02; HS_W09; HS_U01, HS_U06
EU_02	posiada wiedzę o języku jako systemie oraz języku jako narzędziu komunikacji, którą potrafi wykorzystać praktycznie w edukacji;	HS_W03; HS_U02

EU_03	potrafi poprawnie posługiwać się językiem polskim w mowie i w piśmie;	HS_W02; HS_W11; HS_W19; HS_U01, HS_U02; HS_U10
EU_04	potrafi wyjaśniać zjawiska językowe i terminy językoznawcze, posiłkując się poprawnie dobranym przykładem ilustracyjnym;	HS_W03, HS_W06; HS_U03; HS_U07
EU_05	potrafi interpretować i analizować wybrane rodzaje tekstów na podstawie wiedzy o systemie gramatycznym współczesnego języka polskiego;	HS_W05; HS_W11; HS_U01; HS_U04; HS_U05; HS_U06; HS_U08; HS_U09
EU_06	potrafi powiązać badania językoznawcze z wynikami badań innych dyscyplin naukowych i potrafi zastosować tę wiedzę w praktyce edukacyjnej;	HS_W01; HS_W02; HS_W03; HS_U01; HS_U02; HS_U09
EU_07	analizując tekst, potrafi określić jego funkcje, rolę jako środka komunikacji, tematykę oraz wpływ kontekstu na jego interpretację;	HS_W03; HS_W05; HS_U03; HS_U04; HS_U05; HS_U07; HS_U08
EU_08	zna podstawowe pojęcia z zakresu fonetyki i fonologii, a także zjawiska fonetyczne charakterystyczne dla współczesnego języka polskiego i potrafi zanalizować tekst pod kątem występujących w nim zjawisk fonetycznych w odniesieniu do literatury przedmiotu;	HS_W02; HS_W03; HS_W05; HS_W09; HS_W11; HS_U01; HS_U09
EU_09	potrafi wyjaśnić różnice między leksemem a wyrazem tekstowym i zna typy klasyfikacji wyrazów do poszczególnych części mowy;	HS_W02; HS_W03; HS_W05; HS_W09; HS_U01; HS_U08
EU_10	potrafi wskazać zjawiska alternacji morfonologicznych, a także przedstawić analizę morfemową wyrazu i umie wykorzystać tę wiedzę w praktyce edukacyjnej;	HS_W02; HS_W03; HS_U01
EU_11	zna podstawowe pojęcia z zakresu słowotwórstwa polskiego, a także potrafi samodzielnie wskazać charakterystyczne zjawiska z zakresu słowotwórstwa występujące w różnych tekstach współczesnych;	HS_W02; HS_W03; HS_W04; HS_W05; HS_U01; HS_U04; HS_U09
EU_12	na podstawie materiałów źródłowych przygotowuje i prowadzi dyskusję, potrafi bronić swoich tez, przygotowuje prezentacje i analizy indywidualnie, a także podczas pracy zespołowej;	HS_W11; HS_U01; HS_U04; HS_U9; HS_U10; HS_U11; HS_U12; HS_U14; HS_K07; HS_K10
EU_13	poprawnie wykorzystuje opracowania naukowe podczas zajęć oraz w pracy własnej, także planując dalsze samokształcenie.	HS_U03; HS_U04; HS_U09; HS_K06; HS_K07

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu:

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Definicje języka. Język a wypowiedź. Koncepcje badań językoznawczych.	EU_02; EU_06; EU_11 – 12
Funkcje języka i tekstu w świetle teorii aktów mowy.	EU_01 – 02; EU_04 – 05; EU_07; EU_11 – 12
Podstawowe wiadomości z fonetyki współczesnego języka polskiego (charakterystyka głosek, samogłoski nosowe w języku polskim, koartykulacja i upodobnienia, wyjaśnianie wybranych zjawisk fonetycznych,	EU_01; EU_04 – 05, EU_08; EU_11 – 13

akcentowanie).	
Fonetyczna reprezentacja współczesnych tekstów polskich (regionalizacja wymowy, instrumentalizacja głoskowa).	EU_01; EU_03 – 05; EU_08; EU_13
Podsystem fonologiczny współczesnej polszczyzny. Fonem i opozycje fonologiczne.	EU_01 – 02; EU_04; EU_08; EU_13
Klasyfikacje wyrazów do poszczególnych części mowy. Leksem a wyraz tekstowy.	EU_01 – 02; EU_04 – 05; EU_09; EU_13
Podsystem morfonologiczny (morfem, klasyfikacja funkcjonalna morfemów; charakterystyka wymian morfonologicznych).	EU_01 – 04; EU_06; EU_10
Podsystem słowotwórczy (typy derywacji i derywatów, produktywność typów słowotwórczych we współczesnej polszczyźnie, pochodność synchroniczna i diachroniczna, zjawisko leksykalizacji, analiza słowotwórcza).	EU_01 – 06; EU_11 – 13
Słowotwórstwo rzeczownika, czasownika, przymiotnika i przysłówka. Formacje słowotwórcze w różnych tekstach współczesnych w aspekcie komunikacyjnym i kognitywnym.	EU_01 – 07; EU_11 – 13

5. Zalecana literatura:

Literatura podstawowa – prowadzący wybiera po jednym podręczniku dla każdego z omawianych podsystemów językowych: 1. fonologicznego, 2. morfologicznego, 3. leksykalnego.

- Bobrowski I., *Zaproszenie do językoznawstwa*, Kraków 1998
- *Części mowy*, pod red. J. Bartmińskiego, M. Nowosad-Bakalarczyk, Lublin 2003
- *Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia* pod red. R. Grzegorzczkovej, R. Laskowskiego, H. Wróbla, Warszawa 1998
- Grzegorzczkova R., *Zarys słowotwórstwa polskiego. Słowotwórstwo opisowe*, Warszawa 1979
- Jadacka H., *Kultura języka polskiego: fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa 2007
- Jadacka H., *System słowotwórczy polszczyzny 1945-2000*, Warszawa 2001
- Madelska L., Witaszek-Samborska M., *Zapis fonetyczny. Zbiór ćwiczeń*, wyd. 6, Poznań 2003
- Nagórko A., *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 2005
- Ostaszewska D., Tambor J., *Podstawowe wiadomości z fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego*, Katowice 1999
- Wiśniewski M., *Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego*, Toruń 2000

Platforma Moodle <https://maius89.maius.amu.edu.pl/>

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne):

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień (elementy)	X
Wykład konwersatoryjny (elementy)	X
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	X

Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	X
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	X
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne):

Sposoby oceniania	Symbole EU dla modułu zajęć/przedmiotu												
	EU_01	EU_02	EU_03	EU_04	EU_05	EU_06	EU_07	EU_08	EU_09	EU_10	EU_11	EU_12	EU_13
Egzamin pisemny													
Egzamin ustny	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Egzamin z „otwartą książką”													
Kolokwium pisemne			X	X				X	X	X	X		X
Kolokwium ustne													
Test													
Projekt	X		X	X							X		X
Esej													
Raport													
Prezentacja multimedialna			X								X	X	X
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)													
Portfolio													
Inne (jakie?) -													
Aktywny udział w zajęciach (dyskusja, analiza wybranych problemów)	X	x	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

3. Obciążenie pracą studenta (punkty ECTS):

Nazwa modułu (przedmiotu): Nauka o współczesnym języku polskim	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności *
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	30
Przygotowanie i zaprezentowanie wystąpienia na zajęciach (opracowanie tematu, napisanie referatu, przygotowanie prezentacji w Power Point)	10

Czytanie wskazanej literatury	35
Przygotowanie zadań – samodzielnej pracy domowej	10
Przygotowanie do pisemnych prac kontrolnych	
Pisemne prace kontrolne	
Przygotowanie do egzaminu	
Egzamin ustny	
SUMA GODZIN	85
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU (PRZEDMIOTU)	3

4. Kryteria oceniania:

- aktywność w trakcie zajęć (udział w dyskusji i w pracy zespołowej);
- wartość merytoryczna i estetyczna prezentacji przedstawiającej m.in. wyniki projektu oraz sposób jej przedstawienia;
- systematyczne przygotowywanie się do zajęć;
- stopień opanowania wiedzy i umiejętności analizy i interpretacji omawianych zagadnień przedstawionych podczas kolokwium pisemnego i egzaminu ustnego;
- jakość prezentacji z zakresu słowotwórstwa;
- sprawność językowa, umiejętność poprawnego posługiwania się językiem polskim zarówno w mowie, jak i w piśmie, umiejętność samodzielnej pracy z różnorodnymi tekstami, ich językowej analizy;
- obecność na zajęciach.

Skala ocen:

5.0 – bardzo dobra znajomość szczegółowej wiedzy przedmiotowej i metodologicznej w zakresie gramatyki współczesnego języka polskiego, bardzo dobra znajomość zasad analizy i interpretacji różnych tekstów na podstawie wiedzy o systemie gramatycznym współczesnego języka polskiego, wysoka świadomość w zakresie poprawności językowej oraz bardzo dobre kompetencje w posługiwaniu się językiem polskim zarówno w mowie, jak i w piśmie, bardzo duża aktywność w trakcie zajęć (uczestniczenie w dyskusji, przygotowywanie prezentacji indywidualnych i zespołowych, bardzo dobre oraz systematyczne przygotowanie merytoryczne do zajęć).

4.5 – jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami, szczególnie w zakresie analiz tekstowych

4.0 – dobra znajomość szczegółowej wiedzy przedmiotowej i metodologicznej w zakresie gramatyki współczesnego języka polskiego, dobra znajomość zasad analizy i interpretacji różnych tekstów na podstawie wiedzy o systemie gramatycznym współczesnego języka polskiego, wysoka świadomość w zakresie poprawności językowej, dobra sprawność w posługiwaniu się językiem polskim zarówno w mowie, jak i w piśmie, aktywność w trakcie zajęć (uczestniczenie w dyskusji, przygotowywanie prezentacji indywidualnych i zespołowych, dobre i systematyczne przygotowanie merytoryczne do zajęć).

3.5 – zadawalająca znajomość szczegółowej wiedzy przedmiotowej i metodologicznej w zakresie gramatyki współczesnego języka polskiego, zadawalająca znajomość zasad analizy i interpretacji różnych tekstów na podstawie wiedzy o systemie gramatycznym współczesnego języka polskiego, dobra świadomość w zakresie poprawności językowej, dobre kompetencje w posługiwaniu się językiem polskim zarówno w mowie, jak i w piśmie, aktywność w trakcie zajęć (uczestniczenie w dyskusji, przygotowywanie prezentacji indywidualnych i zespołowych, dobre przygotowanie merytoryczne do zajęć).

3.0 – zadawalająca szczegółowej wiedzy przedmiotowej i metodologicznej w zakresie gramatyki współczesnego języka polskiego zadawalająca znajomość zasad analizy i interpretacji różnych tekstów na podstawie wiedzy o systemie gramatycznym współczesnego języka polskiego, niska

świadomość i słabe kompetencje w zakresie poprawności językowej, słaba aktywność w trakcie zajęć (uczestniczenie w dyskusji, przygotowywanie prezentacji indywidualnych i zespołowych, dostateczne przygotowanie merytoryczne do zajęć).

2.0 – niezadawalająca znajomość szczegółowej wiedzy przedmiotowej i metodologicznej w zakresie gramatyki współczesnego języka polskiego, niezadawalająca znajomość zasad analizy i interpretacji różnych tekstów na podstawie wiedzy o systemie gramatycznym współczesnego języka polskiego, niska świadomość i bardzo słabe kompetencje w zakresie poprawności językowej, brak aktywności w trakcie zajęć (nieuczestniczenie w dyskusji, brak angażowania się do pracy indywidualnej i zespołowej, brak lub bardzo słabe przygotowanie merytoryczne do zajęć).